

עת"א 52777/08/22 - גאלב בדארנה (אסיר) נגד משטרת ישראל/ שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי בחיפה

19 ספטמבר 2022

עת"א 52777-08-22 בדארנה(אסיר) נ' משטרת ישראל/ שירות בתי הסוהר

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עותר	גאלב בדארנה (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד טרביה נידאל
נגד	משטרת ישראל/ שירות בתי הסוהר
משיב	

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

בפני עתירת אסיר במסגרתה עותר הוא נגד החלטת המשיב שלא לשלבו בסבב חופשות.

העותר הינו אסיר פלילי המרצה מאסר בפועל של שנתיים ו-4 חודשים החל מיום 27.01.21 בגין עבירות בנשק (נשיאה והובלה) וכן עבירות סמים. זהו מאסרו ה-14. מסווג לקטגוריה ב'1. טרם יצא לחופשות במהלך מאסרו הנוכחי. יצוין כי העותר הגיש עתירה קודמת באותו עניין (עת"א 42440-06-22) אך ביקש לחזור בו מהעתירה הקודמת לאחר שהגיש בקשה נוספת לצאת לחופשה אשר הייתה בשלבי בירור.

העותר טוען כי הוא סבא לנכדים חדשים שנולדו במהלך מאסרו והוא מבקש הזדמנות לצאת לבקרם ולהיות עם משפחתו. נטען כי עבר תהליך טיפולי ואין חו"ד שליליות לגביו. בדיקות השתן שנעשו הן נקיות. עבר קורסים שונים. היו חו"ד חיוביות לגביו ופתאום זה השתנה בלי סיבה. נטען כי קיבל טיפול מלא בחרמון. קצינת אסירים החליטה להעבירו לכלא כרמל. נטען כי נוטרים לו טינה על מה שקרה בכלא חרמון וקצינת האסירים מכלא חרמון מתנכלת לו. כן נטען כי לא ברור על סמך מה נטען שהאסיר יוצר סכסוכים. נטען כי כדי להחזיר את העותר לתלם יש לאפשר לו לבקר את משפחתו ולצאת לחופשות כדי להכין תכנית שיקום.

המשיב טוען כי ביום 11.08.22 החליט הגורם המוסמך על דחיית בקשת העותר לצאת לחופשה ראשונה, זאת בשל התנגדות גורמי הטיפול והדחתו של העותר מהטיפול שהחל בו בכלא חרמון (הועבר לכלא כרמל). נטען כי העותר נקלט בכלא חרמון לצורך שילוב בטיפול בתחום ההתמכרויות, אך בשל התנהלותו הוחלט להרחיקו מהמחלקה הטיפולית בחרמון והעברתו לכלא כרמל. השתלבותו במחלקה הטיפולית לוותה בקשיי אמון, הוא נתפס כאסיר היוצר סכסוכים, התקשה לקחת אחריות על מעשיו ואף נצפו דפוסים אלימים מול אסירים אחרים במחלקה. לכן נערכה לו ועדת חריגים והוחלט לתת לו הזדמנות נוספת. בהמשך חל שיפור בהתנהלותו והוא הומלץ לחופשות, אך בחלוף תקופה שב לסורו והחלו להגיע דיווחים אודות שימוש בשפה בלתי ראויה ואף הסתה כנגד המחלקה והטיפול. נערכה ועדת חריגים נוספת

אך העותר לא כיבד את המעמד והוצא מהוועדה לפני שהסתיימה. על מנת לא לגרום נזק למטופלים אחרים הוחלט על הרחקתו מהמחלקה הטיפולית בחרמון. למרות ההזדמנויות שניתנו לו למצות הליך טיפולי, זה לא צלח. מדובר באסיר בעל רקע התמכרותי לסמים אשר לא השלים טיפול ייעודי בתחום ההתמכרויות ונפלט מטיפול בשל התנהלות שלילית. בנסיבות אלה נטען כי החלטת המשיב סבירה והכרחית, בשים לב לעבירות בגין מרצה העותר מאסרו. על כן, נטען כי אין מקום להתערב בהחלטת המשיב.

העותר עצמו טען בנוסף כי התנהלותו הייתה ראויה וכי אין נגדו אפילו דו"ח משמעת אחד.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה כי אין מקום לקבל את העתירה שכן לא נפל פגם המצדיק התערבות בהחלטת המשיב.

כפי שהובהר על ידי המשיב, העותר נפלט מטיפול בכלא חרמון בשל התנהלות לא ראויה. בוועדת חריגים ראשונה ניתנה לו הזדמנות לחזור למחלקה, אך בהמשך המשיך העותר בהתנהלות לא ראויה והתנגדות לטיפול. לכן העותר הוצא מהמחלקה ונערכה שוב ועדת חריגים, כאשר גם במעמד הוועדה התנהג בצורה לא ראויה ולכן הוחלט על הרחקתו ממחלקה טיפולית בכלא חרמון והעברתו לכלא כרמל. לאור התנהלות העותר, כפי שפורט על ידי המשיב ובמסמכים שצורפו לתגובתו לעתירה, לא ניתן לומר שעבר תהליך טיפולי וניתן להמליץ על יציאתו לסבב חופשות. לכן הגורם המוסמך דחה בקשת העותר ליציאה לחופשה.

בנסיבות אלה, כאשר מדובר בעותר שהורשע בעבירות נשק וסמים אשר לא עבר תהליך טיפולי מלא בשל התנהלות לא ראויה במהלך הטיפול ובמהלך ריצוי עונשו, לא מצאתי כי יש מקום להתערב בהחלטת המשיב.

כפי שציין המשיב, לאסיר אין זכות קנויה לצאת לחופשה והחלטה בעניין זה נתונה לשיקול דעתו של הגורם המוסמך אצל המשיב. כמו כן, אין זו דרכו של בית המשפט להתערב בהחלטות הנוגעות ליציאתו של אסיר לחופשה אלא במקרים חריגים, ובהקשר זה לא יחליף בית המשפט את שיקול דעתו של שב"ס בשיקול דעתו שלו [רע"ב 8174/21 שרון רווח נ' שירות בתי הסוהר (29.11.2021); רע"ב 9/12 פלוני נ' מדינת ישראל (4.4.2012)].

יצוין לעניין זה כי כאשר מדובר באסיר המרצה מאסרו בגין עבירות נשק, יש להביא בחשבון גם את הפסיקה המחמירה בשלבים שונים של ההליך הפלילי בנוגע לעבירות בנשק. אמנם הליך שיקול הדעת המנהלי של שב"ס בעת בחינת האפשרות להוצאת אסיר לחופשה שונה משיקולי ענישה. עם זאת, העקרונות שהיו בבסיס הענישה, שבעיקרם התנהגות מסכנת חיי אדם, צריכים לעמוד לנגד עיני גורמי שב"ס בבואם להפעיל את שיקול דעתם בעת קבלת החלטה על הוצאת אסיר לחופשה (וכן כל החלטה אחרת בנוגע לאסיר). במקרה זה שבפני כעת, ניתן להקיש על החומרה והמסוכנות של העבירות מהפסיקה לעניין הצורך בענישה הולמת ומרתיעה בכל הנוגע לעבירות נשק [ע"פ 4775/21 פלוני נ' מדינת ישראל (17.02.2022); ע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' אבו עבסה (23.1.2022)]. כפי שנקבע בפסיקה, עבירות בנשק הינן עבירות חמורות, המקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית. קביעה שיפוטית זו צריכה להנחות גם את שב"ס בבואו לשקול שיקולים שונים בכל הנוגע לתנאי הכליאה של האסיר, רמת האבטחה הנדרשת בעניינו וכן האפשרות להוציאו לחופשה. כך נפסק גם במקרה בו מדובר בעצור עד תום ההליכים, עת הוחלט כי אין מקום לשחררו לחופשה מיוחדת, אלא במקרים חריגים ביותר [בש"פ 5102/21 מדינת ישראל נ' פלוני (02.08.2021)].

חופשה אינה זכות קנויה של אסיר אלא טובת הנאה ששב"ס מוסמך להעניק לאסיר במקרים מתאימים. במקרה נשוא עתירה זו אין מדובר בעניינו בעצור, אלא באסיר, שייתכן שבמצב דברים שונה ניתן היה לאפשר הוצאתו לחופשות, לו היו הגורמים הרלוונטיים אצל המשיב סבורים כי ניתן לאשר זאת. עם זאת, על רקע העבירות בנשק שבגין ביצוען מרצה העותר מאסר, ומאחר שהעותר לא השלים הליך טיפולי וזאת בשל התנהלות לא ראויה במהלך הטיפול ובמהלך ריצוי המאסר, התנהלות שגרמה להעברתו לכלא אחר, הרי שעצם העובדה שהעותר כבר נשא בעבר נשק חם, מצביעה על חומרה יתרה וחשש מוגבר למסוכנות בעניינו. כפי שטען המשיב, סוג העבירות בהן הורשע העותר, טיבן ונסיבותיהן, על רקע האלימות הגואה בחברה הערבית לאחרונה ומחיר הדמים שגובה אלימות זו, מחזקים את סבירות ההחלטה שקיבל שב"ס בעניינו.

סבור אני כי מעבר למקרה הקונקרטי והמסוכנות הנשקפת מהוצאת העותר לחופשה ראוי גם להעביר מסר לעותר ולאסירים ככלל, ובמיוחד כעת על רקע העלייה בעבירות שנעשה בהן שימוש בנשק והחרפת האלימות בכלל ובמגזר הערבי בפרט - מי שמורשע בעבירות הקשורות לנשק יוצר לעצמו, ברמה המנהלית, חזקת מסוכנות שהיא פועל יוצא של העבירה בה הורשע. יעמוד בפניו מחסום משמעותי ונטל מוגבר לשכנע את גורמי הכליאה, ובמידת הצורך גורמי שפיטה, כי לא נשקפת מסוכנות מהוצאתו לחופשה מהכלא, כל זאת על רקע העבירות שבביצוען הורשע. רק במקרים חריגים בהם ניתן לבסס החלטה כי לא נשקפת כל סכנה מאסיר, וזאת ברמת ודאות סבירה, תישקל האפשרות להוציאו לחופשה. ההבנה כי נושא ביצוע העבירות בנשק יהיה רכיב מרכזי גם בשיקולי שב"ס בנוגע לתנאי כליאה של אסיר ובהמשך בנוגע לאפשרות הוצאת אסיר לחופשה, ואולי גם הליכים נוספים במשך מאסרו, יכול ותגביר ברמה מסוימת את ההרתעה מפני ביצוע עבירות בנשק ועבירות מסוג אלו שבגין מרצה העותר את מאסרו. סבור אני כי גם מטעם זה יש לדחות את העתירה, ובמיוחד על רקע התנהלותו של העותר במהלך מאסרו ובמהלך ההליך הטיפולי, המצביעה על הסיכון המוחשי הנשקף מהוצאתו לחופשה לעת הזאת.

בסיכומי של דבר, לאור המפורט לעיל, לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי החלטת המשיב בעניינו של העותר הינה החלטה שהתקבלה בהליך מנהלי תקין, מדובר בהחלטה שהתקבלה משיקולים ראויים, אשר הינה החלטה סבירה ועניינית בנסיבות העניין. לא נפל בהחלטת המשיב פגם המצדיק התערבות של ביהמ"ש בהחלטה.

על כן, העתירה נדחית.

המזכירות תעביר החלטה לצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, כ"ג אלול תשפ"ב, 19
ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא